Kuntaliitto
Kommunförbundet

Kirjallinen asiantuntija-lausunto

Dnro 794/03/2019

12.11.2019

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto HE 73/2019 vp ympäristöministeriön hallinnonalan eräiden julkisia kuulutuksia koskevien säännösten muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Kuntaliitto kiittää kutsusta tulla kuultavaksi asiassa ja lausuu seuraavaa:

Kuntaliitto pitää hallituksen esityksessä ehdotettuja muutoksia perusteltuina, ja hallituksen esityksessä on myös kiitettävällä tavalla huomioitu luonnosvaiheen kommenttimme.

Sähköisen toimintaympäristön hyödyntäminen on hallinnossa yleistynyt, uudistaen valtion, kuntien ja muiden viranomaisten päätöksentekoa ja viestintää. Kunnissa on jo siirrytty pääsääntöisesti sähköiseen menettelyyn, muutamin poikkeuksin. Uudessa, vuonna 2015 voimaantulleessa kuntalaissa korostetaan verkkoviestintää kunnan viestinnän ja tiedottamisen kanavana. Ensi vuonna (2020) voimaan tuleva hallintolain uusi kuulutussääntely vie kehitystä samaan suuntaan.

Onkin tärkeää, että ympäristöä koskeva kansallinen lainsäädäntö on mahdollisimman yhdenmukainen mm. hallintolakiin ja ympäristönsuojelulakiin jo tehtyjen sekä 1.1.2020 voimaan tulevien muutosten kanssa. Tiedonsaannin ja osallistumisen näkökulmasta on perusteltua, että tiedoksiantoa ja tiedottamista koskevat säännökset ovat mahdollisimman selkeät ja yhdenmukaiset, riippumatta sovellettavasta erityislaista tai viranomaisesta. Vaikka esitys on pääsääntöisesti johdonmukainen, siihen on tältä osin jäänyt pieniä puutteita mm. maankäyttö- ja rakennuslakiin ja luonnonsuojelulakiin liittyen.

Sähköisten menettelyiden vahvistaminen tehostaa toimintaa, parantaa tiedonkulkua ja lisää avoimuutta. Samalla pitää kuitenkin huolehtia siitä, että tieto saavuttaa myös ne tahot, joille sähköiset menettelyt eivät ole helposti saavutettavissa. Kaikilla kansalaisilla ei ole samanlaisia mahdollisuuksia hyödyntää sähköisiä palveluita täysmääräisesti. Käytännössä sanomalehdessä ilmoittaminen on edelleen usein tehokas tapa tiedon perille saamiseen, minkä vuoksi sanomalehti-ilmoitusten säilyttäminen yhtenä tiedottamisen välineenä on myös jatkossa perusteltua.

Kuntien näkökulmasta hallituksen esitys ei ole erityisen merkittävä, koska sähköinen menettely on kunnissa jo laajasti käytössä. Mutta joiltain osin esitys muuttaa eri lakien mukaisia tiedoksiantoon ja tiedottamiseen liittyviä menettelyitä ja käytäntöjä. Tältä osin tuleekin varmistaa, että lain voimaantulovaiheessa myös kuntien ympäristönsuojeluviranomaisia sekä verkkosivuista vastaavia henkilöitä ohjeistetaan riittävästi. Menettelysäännökset ovat korostetun muotosidonnaisia ja esimerkiksi muutoksenhaun alkamisajankohdan määräytymisen kannalta oikeusturvaan vaikuttavia, joten viranomaisten toimintatapojen tulee olla mahdollisimman yhdenmukaisia.

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14,00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi
Y-tunnus 0926151-4

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14,00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi
FO-nummer 0926151-4

Tältä osin haluamme kiinnittää valiokunnan huomiota siihen, että hallituksen esityksen mukaan ”maankäyttö- ja rakennuslakiin ja -asetukseen sisältyvät julkipanosäännökset on tarkoitus arvioida osana ympäristöministeriössä vireillä olevaa maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistusta, eikä niihin esitetä tässä yhteydessä muutoksia”. Käytännössä maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) lupapäätöksiä koskevat säännökset (mm. MRL 142 § ja 198 § sekä MRA 97 §) jäävät siis tiedoksiantamisen osalta ennalleen, ja voivat aiheuttaa kunnissa epätietoisuutta menettelysäännösten soveltamisesta mm. tiedoksisaamisen ajankohdan määräytymisen sekä kunnan ilmoitustaulun säilyttämisen osalta.

Uudistusten seurauksena myös muutoksenhakuaika alkaisi pääsääntöisesti viikkoa myöhemmin kuin nykyään, pois lukien em. MRL:n mukaiset lupa-asiat. Tätä voi pitää muutoksenhakijoiden kannalta positiivisena muutoksena, eikä pidennystä ole lähtökohtaisesti pidettävä lupaprosessin keston kannalta erityisen merkittävänä. Pienenä epäjohdonmukaisuutena voidaan kuitenkin pitää sitä, että toisin kuin maa-aineslain 19 §:ssä, luonnonsuojelulain mukaisten päätösten kuulutuksissa ei edellytetä valitusajan mainitsemista.

Luonnoksessa on myös huomioitu asianmukaisesti tietosuojakysymykset ja laajennettu henkilötietojen käsittelyn edellytyksiä ympäristöasioissa siinä määrin kuin se on tiedonsaannin kannalta perusteltua.

SUOMEN KUNTALIITTO

Pasi Kallio
Lakimies